

Europese Raad

Brussel, 23 oktober 2025
(OR. en)

EUCO 18/25

CO EUR 15
CONCL 5

NOTA

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	de delegaties
Betreft:	Bijeenkomst van de Europese Raad (23 oktober 2025) – Conclusies

De delegaties vinden hierbij de conclusies die de Europese Raad op bovengenoemde bijeenkomst heeft aangenomen.

I. OEKRAÏNE

1. De Europese Raad wisselde van gedachten met Volodymyr Zelensky, de president van Oekraïne.
2. De Europese Raad sprak over de recentste ontwikkelingen met betrekking tot Oekraïne. De tekst in document EUCO 19/25 werd krachtig gesteund door 26 staatshoofden en regeringsleiders.
3. De Europese Raad zal tijdens zijn volgende bijeenkomst op dit onderwerp terugkomen.

II. MIDDEN-OOSTEN

4. De Europese Raad is ingenomen met het akkoord dat is bereikt over de eerste fase van het omvattend plan om het Gaza-conflict te beëindigen dat door president Trump werd voorgesteld, alsook met de resultaten van de vredestop die op 13 oktober 2025 in Sharm-el-Sheikh werd gehouden. Hij prijst de diplomatieke inspanningen onder leiding van de VS en de rol die werd vervuld door de regionale bemiddelaars, die de Europese Unie consequent heeft gesteund. Hij roept alle partijen ertoe op zich ten volle in te zetten voor de uitvoering van alle fasen en zich te onthouden van acties die het akkoord in gevaar brengen.
5. In dit verband herinnert de Europese Raad aan de conferentie op hoog niveau voor de vreedzame regeling van de Palestijnse kwestie en de implementatie van de tweestatenoplossing, die in New York plaatsvond onder leiding van Frankrijk en Saudi-Arabië. De Europese Raad herhaalt dat de Europese Unie vasthoudt aan het internationaal recht en aan een alomvattende, rechtvaardige en duurzame vrede op basis van de tweestatenoplossing overeenkomstig de desbetreffende resoluties van de VN-Veiligheidsraad, waarbij twee democratische staten, Israël en Palestina, in vrede naast elkaar leven binnen veilige en erkende grenzen.

6. De Europese Raad is ingenomen met de vrijlating van alle gijzelaars die twee jaar lang door de terroristische groepering Hamas werden vastgehouden en roept alle partijen op om constructief samen te werken en het akkoord onverwijld volledig uit te voeren, om een permanent einde van de vijandelijkheden mogelijk te maken. Om de schrijnende humanitaire situatie te verlichten roept de Europese Raad op tot onmiddellijke en ongehinderde toegang en ononderbroken verdeling van grootschalige humanitaire hulp tot in en binnen heel Gaza, en vraagt dat de VN en zijn organisaties, alsook humanitaire organisaties, onafhankelijk en onpartijdig kunnen werken. De Europese Unie zal blijven bijdragen aan vredesinspanningen en zal actief blijven samenwerken met partners wat betreft de volgende stappen. Zij zal de snelle, veilige en ongehinderde verstrekking van humanitaire hulp ondersteunen in coördinatie met internationale partners, onder meer via de maritieme corridor van Cyprus als aanvulling op de landroutes. Zij zal ten volle gebruikmaken van de missie van de Europese Unie voor bijstandverlening inzake grensbeheer aan de grensovergang bij Rafah (EUBAM Rafah) en de politiemissie van de Europese Unie voor de Palestijnse Gebieden (EUPOL COPPS). De mandaten van deze missies moeten worden versterkt. De Europese Unie staat klaar om bij te dragen aan de stabilisatie, het overgangsbestuur, het herstel en de wederopbouw van Gaza.
7. De Europese Unie zal de Palestijnse Autoriteit blijven steunen, onder meer bij haar lopende hervorming en met het oog op haar terugkeer naar Gaza. De Europese Raad roept Israël ertoe op de ingehouden belasting- en douane-inkomsten vrij te geven die nodig zijn om de goede werking van de Palestijnse Autoriteit en de verlening van essentiële diensten aan de bevolking te waarborgen.
8. De Europese Raad benadrukt het belang van de-escalatie op de Westelijke Jordaanoever, waaronder Oost-Jeruzalem, en roept ertoe op het geweld van kolonisten, onder meer tegen christelijke gemeenschappen, de uitbreiding van nederzettingen, die volgens het internationaal recht illegaal zijn, en de militaire operatie van Israël te beëindigen. Hij roept Israël ertoe op het E1-nederzettingsplan, dat de tweestatenoplossing verder ondermijnt, in te trekken.

Libanon

9. De Europese Raad herinnert aan zijn eerdere conclusies en herhaalt dat de Europese Unie het Libanese volk steunt. Hij is ingenomen met de inspanningen van de nieuwe autoriteiten om de economische en veiligheidssituatie te stabiliseren en steunt het plan van de regering om een staatsmonopolie op wapenbezit in te stellen.

Syrië

10. Herinnerend aan zijn eerdere conclusies herhaalt de Europese Raad zijn steun voor een vreedzame en inclusieve transitie in Syrië, zonder schadelijke buitenlandse inmenging, en het belang van de bescherming van de rechten van alle Syriërs en van overgangsjustitie en verzoening. De Europese Unie zal Syrië blijven steunen op zijn weg naar stabilisatie en wederopbouw.

III. EUROPESE DEFENSIE EN VEILIGHEID

11. De Europese Raad maakte de balans op van de werkzaamheden om de defensiegereedheid van Europa vóór het einde van 2030 resoluut te verhogen. De Europese Raad heeft bevestigd vastbesloten te zijn om deze doelstelling snel en op grote schaal te verwezenlijken, zodat Europa beter toegerust is om autonoom, op gecoördineerde wijze en met een 360°-aanpak te handelen en het hoofd te bieden aan onmiddellijke en toekomstige uitdagingen en dreigingen. Ruslands aanvalsoorlog tegen Oekraïne en de gevolgen daarvan voor de Europese en de mondiale veiligheid in een veranderende omgeving zijn een existentiële uitdaging voor de Europese Unie.

12. Volgend op de presentatie door de Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de routekaart voor de Europese defensiegereedheid in 2030 roept de Europese Raad ertoe op dat de door de lidstaten geleide werkzaamheden met betrekking tot alle op EU-niveau vastgestelde prioritaire vermogensgebieden operationeel worden gemaakt, met de steun van het Europees Defensieagentschap (EDA) en op basis van een coherente algehele aanpak, voortbouwend op het strategisch kompas, zodat Europa het volledige spectrum van moderne vermogens ontwikkelt dat nodig is, in volledige samenhang met de NAVO. De Europese Raad neemt nota van het werk dat de lidstaten reeds hebben verricht en roept hen ertoe op het proces van het opzetten van vermogenscoalities op alle prioritaire gebieden vóór het einde van dit jaar af te ronden en vooruitgang te boeken met concrete projecten die in de eerste helft van 2026 van start moeten gaan.
13. Daarbij zal de Unie dienovereenkomstig haar strategische afhankelijkheden beperken, haar kritieke vermogenstekorten aanpakken en de Europese technologische en industriële defensiebasis in de hele Unie versterken, zodat deze beter in staat is uitrusting te leveren in de hoeveelheden en het tempo die nodig zijn. Dit zal ook bijdragen tot het stimuleren van het Europese industriële en technologische concurrentievermogen, ook voor kleine en middelgrote ondernemingen.
14. De Europese Raad veroordeelt de schending van het luchtruim van verschillende lidstaten en benadrukt dat het belangrijk is te zorgen voor de verdediging van alle land-, lucht- en zee grenzen van de EU. De onmiddellijke bedreigingen aan de oostflank van de EU en de verlening van concrete steun aan de lidstaten moeten bij wijze van prioriteit worden aangepakt.
15. De Europese Raad benadrukt voorts, gelet op de dreigingen aan de overige EU-grenzen, het belang van de verdediging ervan.
16. In het licht van de geïntensiveerde hybride aanvallen van Rusland en Belarus, en de recente schendingen van het luchtruim van de EU onderstreept de Europese Raad het belang van nauwe samenwerking tussen de lidstaten om hun defensie- en veiligheidsvermogens op alomvattende wijze te versterken. In dit verband is het ook van essentieel belang de weerbaarheid, beveiliging en bescherming van kritieke infrastructuur, waaronder energie-, digitale en onderzeese infrastructuur, te verbeteren.

17. De Europese Raad is van oordeel dat, om tegemoet te komen aan de meest dringende behoeften en dreigingen, de werkzaamheden met name gericht moeten zijn op concrete projecten ter versterking van de gezamenlijke inspanningen van de lidstaten om hun droneafweer- en luchtverdedigingsvermogens op gecoördineerde wijze te versterken, met name door ten volle gebruik te maken van het SAFE- en het EDIP-instrument en andere relevante bestaande financieringsinstrumenten.
18. De Europese Raad roept op tot een versnelde gezamenlijke ontwikkeling van ruimteactiva en -diensten die veiligheids- en defensiedoeleinden dienen, alsook tot de bescherming van bestaande activa, waaronder activa voor tweërlei gebruik, gezien het belang hiervan voor de strategische autonomie van Europa.
19. Om de capaciteit van de Europese defensie-industrie op te voeren, roept de Europese Raad de lidstaten ertoe op de defensie-investeringen steeds meer te richten op gezamenlijke ontwikkeling, productie en aanbestedingen, met de steun van het EDA, aangezien vraagbundeling op basis van gestandaardiseerde vereisten en schaalvoordelen van cruciaal belang zijn om de industrie voorspelbaarheid te bieden, de kosten te verlagen en interoperabiliteit te bevorderen. Het SAFE- en het EDIP-instrument moeten daartoe volledig worden ingezet. De Europese Raad benadrukt het belang van de goede werking en de verdere integratie van de Europese defensiemarkt in de hele Unie, met inbegrip van de grensoverschrijdende toegang tot defensietoeleveringsketens, in het bijzonder voor kleine en middelgrote ondernemingen en midcaps.
20. De Europese Raad onderstreept het belang van nauwe samenwerking met Oekraïne en van de integratie van het land in en zijn bijdrage aan de Europese defensie-industrie, met name op het gebied van defensie-innovatie en geavanceerde defensietechnologie.
21. De Europese Raad benadrukt dat moet worden gezorgd voor doeltreffend politiek toezicht en doeltreffende politieke coördinatie om de vorderingen te kunnen volgen en dat de werkzaamheden van de ministers van Defensie in de Raad op het gebied van de Europese defensiegereedheid moeten worden opgevoerd. Deze werkzaamheden zullen worden gebaseerd op een jaarlijks verslag over de defensiegereedheid, dat door het EDA met de steun van de Commissie en de hoge vertegenwoordiger zal worden opgesteld en aan de Europese Raad zal worden voorgelegd. In het verslag zal de balans worden opgemaakt van de vooruitgang die is geboekt met het wegwerken van de bestaande vermogenstekorten, voortbouwend op de gecoördineerde jaarlijkse evaluatie inzake defensie (Coordinated Annual Review on Defence – CARD).

22. De Europese Raad verzoekt de Raad om het Europees Defensieagentschap te versterken, zodat het zijn rol op het gebied van ontwikkeling van, onderzoek naar en verwerving van defensievermogens volledig kan vervullen, en om vóór het einde van 2025 te rapporteren welke maatregelen nodig zijn.
23. Herinnerend aan de toezegging om de uitgaven voor Europese defensie en veiligheid aanzienlijk te verhogen, verrichtte de Europese Raad een evaluatie van de werkzaamheden op het gebied van relevante financieringsopties en van samenwerking met het oog op efficiëntere investeringen in defensie. Hij is ingenomen met de vooruitgang die sinds maart 2025 is geboekt met betrekking tot de activering van de nationale ontsnappingsclausules, de tussentijdse evaluatie van het cohesiebeleid van de EU en het SAFE- en het EDIP-instrument.
24. De Europese Raad neemt nota van de vooruitgang die is geboekt met de omnibus voor defensiegereedheid, is ingenomen met de vooruitgang met het voorstel om defensie-gerelateerde investeringen binnen de EU-begroting te stimuleren en ziet uit naar een spoedig akkoord vóór het einde van 2025. Hij verzoekt de Commissie zo spoedig mogelijk nieuwe voorstellen voor vereenvoudiging in te dienen.
25. De Europese Raad is tevens ingenomen met de inspanningen die de Europese Investeringsbank (EIB) heeft gedaan om haar steun voor de Europese veiligheids- en defensievermogens op te voeren, te vereenvoudigen en te versnellen. Hij moedigt de EIB-groep aan om verder te onderzoeken hoe, in de veiligheids- en defensiesector in Europa, industrieën en bedrijven kunnen worden gefinancierd en start-ups kunnen worden geholpen om op te schalen.
26. De Europese Raad onderstreept het belang van innovatieve technologieën en disruptieve oplossingen en verzoekt de Commissie een routekaart voor de transformatie van de defensie-industrie in te dienen.
27. De Europese Raad herhaalt zijn verzoek aan de Commissie en de hoge vertegenwoordiger om nieuwe voorstellen in te dienen om de militaire mobiliteit in de hele Unie te versterken.

28. De Europese Raad herinnert aan het belang van samenwerking met gelijkgestemde partners, die de doelen van de EU inzake buitenlands en veiligheidsbeleid delen.
29. De Europese Raad herinnert eraan dat een sterkere en slagvaardigere Europese Unie op het gebied van veiligheid en defensie een positieve bijdrage zal leveren aan de wereldwijde en trans-Atlantische veiligheid, en complementair is met de NAVO, die, voor de staten die er lid van zijn, de grondslag van hun collectieve defensie blijft.
30. Bij het bovenstaande blijft het specifieke karakter van het veiligheids- en defensiebeleid van bepaalde lidstaten onverlet en wordt rekening gehouden met de veiligheids- en defensiebelangen van alle lidstaten, een en ander met inachtneming van de Verdragen.
31. De Europese Raad zal strategische richtsnoeren blijven verstrekken en de vorderingen bij de uitvoering van de defensiegereedheidsdoelstelling blijven evalueren.

IV. CONCURRENTIEVERMOGEN EN DUBBELE TRANSITIE

32. De Europese Raad heeft uitvoerig besproken hoe het concurrentievermogen van de EU verder kan worden versterkt, voortbouwend op zijn conclusies van maart en juni 2025 en met bijzondere aandacht voor vereenvoudiging, een concurrerende groene transitie en een soevereine digitale transitie. Hij roept op tot een omzwaai in het optreden van de EU en zal alle onderdelen van de agenda voor het concurrentievermogen en de eengemaakte markt blijven evalueren, aangezien dit van cruciaal belang is om de welvaart en het sociaal model van Europa in stand te houden. De Europese Raad roept de Commissie en de beide wetgevers ertoe op om tussen nu en 2028 de uitvoering van de strategie voor de eengemaakte markt op ambitieuze wijze te doen vorderen, ook in het licht van de komende routekaart van de Commissie.

Vereenvoudiging

33. De Europese Raad herhaalt de dringende behoefte om vorderingen te maken met een ambitieuze en horizontaal aangestuurde agenda voor vereenvoudiging en betere regelgeving op alle niveaus – EU, nationaal en regionaal – en op alle gebieden teneinde het concurrentievermogen van Europa te waarborgen, zonder de voorspelbaarheid, beleidsdoelstellingen, hoge normen en integriteit van de eengemaakte markt te ondermijnen. Hij herinnert met name aan de toezegging om, met spoed, de administratieve lasten, de regeldruk en de rapportagelasten voor bedrijven, waaronder kleine en middelgrote ondernemingen, en overheidsdiensten drastisch te verminderen.
34. De Europese Raad is ingenomen met de tot dusver geboekte vooruitgang en dringt er bij de Commissie en de beide wetgevers op aan om, met de hoogste prioriteit, hun werkzaamheden inzake alle dossiers met een vereenvoudigings- of concurrentiedimensie te versnellen. De Europese Raad is in het bijzonder ingenomen met het werk dat is verricht omtrent de omnibuspakketten voor vereenvoudiging op het gebied van investeringen en het mechanisme voor koolstofcorrectie (CBAM), en de stop-de-klokmaatregelen voor duurzaamheidsrapportering, passende zorgvuldigheid inzake batterijen en chemische stoffen. Hij dringt er bij de beide wetgevers op aan de werkzaamheden met betrekking tot de voorgestelde omnibuspakketten voor vereenvoudiging op het gebied van duurzaamheidsrapportering en passende zorgvuldigheid, landbouw, kleine midcaps en digitalisering, defensiegereedheid en chemische producten snel af te ronden. Het pakket inzake duurzaamheidsrapportering moet vóór het einde van het jaar worden aangenomen, en de andere zo spoedig mogelijk begin 2026. De Europese Raad roept de Commissie er tevens toe op om, in overeenstemming met de respectieve bevoegdheden krachtens de Verdragen, onverwijld een optioneel 28e vennootschapsrechtelijk regime voor te stellen dat innovatieve ondernemingen in staat stelt op te schalen.
35. De Europese Raad roept de Commissie ertoe op snel met nieuwe ambitieuze vereenvoudigingspakketten te komen, onder meer op het gebied van de automobielsector, militaire mobiliteit, digitale kwesties, financiële diensten, vervoer, milieu, energie en voedselveiligheid, alsook met een herziening van de Reach-verordening die erop is gericht het concurrentievermogen van de chemische sector te stimuleren. Hij herinnert ook aan het belang van een sterke farmaceutische sector in Europa.

36. De Europese Raad herhaalt tevens dat overregulering en de introductie van nieuwe administratieve lasten, met name voor kleine en middelgrote ondernemingen, gedurende het gehele wetgevings- en uitvoeringsproces op alle niveaus moeten worden voorkomen, en roept op tot terughoudendheid op het gebied van wet- en regelgeving, in overeenstemming met de “eenvoud door ontwerp”-benadering.
37. De Europese Raad roept de Commissie ertoe op haar inspanningen op te voeren om het EU-acquis aan stresstests te onderwerpen. Hij verzoekt in dit verband de Commissie om:
- a) aanvullende mogelijkheden in kaart te brengen voor verdere vereenvoudiging en om het concurrentievermogen te versterken, onder meer in het kader van het voor 2026 beoogde verslag waarin de algehele situatie van het bankstelsel in de eengemaakte markt wordt beoordeeld;
 - b) nieuwe voorstellen te overwegen om de plannings- en vergunningsprocedures in de lidstaten te stroomlijnen en te versnellen;
 - c) de inspanningen voor de vereenvoudiging van gedelegeerde en uitvoeringshandelingen op te voeren;
 - d) te overwegen waar nodig voorstellen in te trekken.
38. De Europese Raad verzoekt de Raad (Algemene Zaken) het wetgevingsprogramma van de Commissie in het licht van deze doelstellingen te beoordelen.

Een concurrerende groene transitie

39. De existentiële bedreiging als gevolg van de klimaatverandering vormt de basis voor de gehechtheid van de Unie aan de Overeenkomst van Parijs en voedt haar vastberadenheid om het volledige potentieel te benutten van de industriële vernieuwing en transformatie van haar economieën, die nodig zijn om de schone technologieën, markten, industrieën en hoogwaardige banen van de toekomst te creëren. Het concurrentievermogen van de Unie versterken, haar veerkracht vergroten en de groene transitie bevorderen zijn doelstellingen die elkaar versterken en samen moeten worden nagestreefd.

40. Een dergelijke fundamentele transformatie kan slechts slagen als zij billijk en rechtvaardig, pragmatisch, kosteneffectief en sociaal evenwichtig is, waarbij rekening wordt gehouden met de verschillende nationale omstandigheden en in alle economische sectoren en voor burgers in de hele Unie betaalbare oplossingen worden geboden, zodat het concurrentievermogen en de welvaart van Europa gewaarborgd zijn voor de huidige en de toekomstige generaties.
41. De Europese Raad roept ertoe op dringend meer inspanningen te leveren om de levering van betaalbare en schone energie te verzekeren en vóór 2030 een echte energie-unie tot stand te brengen, onder meer door gebruik te maken van de nieuwe Taskforce energie-unie. Hiervoor is ambitieuze elektrificatie nodig, waarbij gebruik wordt gemaakt van alle nettonul- en koolstofarme oplossingen, en zijn investeringen nodig in netwerken, opslag en interconnecties op nationaal en EU-niveau. In het licht van de negatieve gevolgen van de hoge energieprijzen voor het mondiale concurrentievermogen van de Europese industrie, voor de strategische autonomie van de Unie en voor de Europese huishoudens, verzoekt de Europese Raad de Commissie vaart te zetten achter de werkzaamheden die erop gericht zijn de energieprijzen te verlagen en duurzame energieproductie in de Unie te ondersteunen. In dit verband is de Europese Raad ingenomen met het voornemen van de Commissie om zo spoedig mogelijk relevante voorstellen in te dienen.

42. De Europese Raad herinnert aan de dringende behoefte om de collectieve inspanningen op te voeren teneinde de industriële vernieuwing, modernisering en decarbonisatie van Europa op technologie-neutrale wijze te waarborgen. Hij onderstreept in dit verband dat bijzondere aandacht moet worden besteed aan traditionele industrieën, met name de automobielenindustrie, de scheepvaart en de luchtvaart, alsook aan energie-intensieve industrieën, zoals de staal- en de metaalindustrie, de cement-, glas- en keramiekenindustrie en de papier- en pulpindustrie, zodat zij veerkrachtig en concurrerend blijven op de wereldmarkt, in een uitdagend geopolitiek klimaat. In dit verband is hij ingenomen met het recente voorstel van de Commissie om de Europese staalsector te beschermen tegen de oneerlijke gevolgen van wereldwijde overcapaciteit. Hij is ingenomen met het voornemen van de Commissie om verder te werken aan de in de verordening tot vaststelling van CO₂-emissienormen voor auto's en bestelwagens genoemde evaluatie, en dringt aan op een snelle indiening van dit voorstel, rekening houdend met technologie-neutraliteit en Europese inhoud. Hij ziet uit naar het voorstel van de Commissie inzake een versnelling van de industriële decarbonisatie, waarmee een bijdrage zal worden geleverd aan het stimuleren van de vraag naar "made in Europe". Er zijn ook verdere inspanningen nodig om innovatie, en het concurrentievoordeel van de Unie op het gebied van schone en digitale technologieën, en baanbrekende innovatie te versterken.
43. Om oneerlijke handelspraktijken te ontmoedigen en tegen te gaan, verzoekt de Europese Raad de Commissie doeltreffend gebruik te maken van alle economische instrumenten van de EU.
44. In dit verband heeft de Europese Raad een strategische bespreking gehouden over de wijze waarop de verwezenlijking van de tussentijdse klimaatdoelstelling van de EU voor 2040 kan worden ondersteund.
45. In dit verband onderstreept de Europese Raad dat het van belang is rekening te houden met de volgende elementen:
- a) het realistische aandeel van de verwijdering van koolstofdioxide in de totale emissiereductie-inspanning, waarbij rekening wordt gehouden met de onzekerheden die gepaard gaan met op de natuur gebaseerde koolstofverwijderingen en ervoor wordt gezorgd dat eventuele tekorten niet door andere economische sectoren moeten worden opgevangen;

- b) het belang van bij te dragen aan de wereldwijde emissiereductie-inspanning op een zowel ambitieuze als kostenefficiënte wijze, met name door een passend niveau van hoogwaardige internationale kredieten vast te stellen;
 - c) de noodzaak van een herzieningsclausule, in het licht van de meest recente wetenschappelijke gegevens, de technologische vooruitgang en de veranderende uitdagingen en mogelijkheden voor het mondiale concurrentievermogen van de EU.
46. De Europese Raad roept de Commissie op het faciliterend kader verder uit te werken om de Europese industrie en burgers te helpen de tussentijdse doelstelling voor 2040 te halen, en is in dit verband ingenomen met de recente brief van de voorzitter van de Commissie over klimaat en concurrentievermogen. Hij verwacht dat de Commissie en de beide wetgevers hun werkzaamheden onverwijld doen vorderen.
47. De Europese Raad neemt nota van het voornemen van de Commissie om maatregelen voor te stellen om de inwerkingtreding van ETS2 vlotter te laten verlopen, en verzoekt de Commissie een herziening van het uitvoeringskader van het ETS2 voor te leggen, met inbegrip van alle relevante aspecten.

Een soevereine digitale transitie

48. In het licht van geopolitieke verschuivingen, snelle technologische veranderingen en een toenemende wereldwijde wedloop om innovatie, talent en investeringen is het van cruciaal belang de digitale transformatie van Europa te versnellen, zijn soevereiniteit te vergroten en zijn eigen open digitale ecosysteem te versterken. Dit vereist versterkte internationale partnerschappen en nauwe samenwerking met betrouwbare partnerlanden en internationale organisaties op het gebied van digitale innovatie en governance.

49. In dit verband onderstreept de Europese Raad dat de waarden en belangen van de Unie en haar autonomie op regelgevingsgebied ten grondslag liggen aan het optreden van de EU, ook in de digitale omgeving. Dit betekent dat de EU zal blijven inzetten op mensgerichte technologische oplossingen die personen en hun gegevens beschermen en digitale verantwoordingsplicht, transparantie en maatschappelijke veerkracht waarborgen. De Europese Raad benadrukt dat het belangrijk is om, met eerbiediging van de nationale bevoegdheden, minderjarigen te beschermen, onder meer door middel van een digitale meerderjarigheidsleeftijd om toegang te krijgen tot sociale media.
50. Daarnaast moeten de digitale infrastructuur en de technologische basis van de Unie worden beschermd, onder meer door het aanpakken van risico's die voortvloeien uit hybride dreigingen, van uitdagingen op het gebied van cyberbeveiliging, en van strategische afhankelijkheden. De Europese Raad onderstreept ook dat het belangrijk is om Europese technologische vermogens te ontwikkelen en de bronnen van kritieke grondstoffen van de EU te diversifiëren om een te grote afhankelijkheid van externe leveranciers te voorkomen.
51. Daartoe en om het concurrentievermogen van Europa te versterken, moet de Unie een klimaat scheppen dat bevorderlijk is voor meer innovatie in de particuliere sector, opkomende technologieën, de oprichting van start-ups en het opschalen van Europese technologische oplossingen. Marktfragmentatie, lacunes in de infrastructuur en hoge energieprijzen blijven het groeipotentieel van deze technologische transformatie belemmeren en moeten ook worden aangepakt. De Europese Raad onderstreept dat bijzondere inspanningen nodig zijn om de uitrol van de connectiviteitsinfrastructuur te doen vorderen, de eengemaakte markt voor elektronische communicatie te verdiepen en de ontwikkeling en uitrol van duurzame digitale systemen, netwerken en technologieën te bevorderen. Hij vraagt ook dat de eengemaakte markt wordt gedigitaliseerd en de invoering van digitale technologieën en interoperabele gegevens wordt ondersteund in de hele Europese economie.
52. De Europese Raad neemt nota van de recente initiatieven van de Commissie op het gebied van AI en kwantumtechnologie. Hij verzoekt de Commissie in haar komende voorstellen, onder meer over de cloud- en AI-ontwikkeling in de EU, ambitieus te blijven wat betreft de soevereine digitale transformatie van Europa.

V. HUISVESTING

53. In het licht van de huisvestingsproblemen waarmee veel burgers in de Europese Unie worden geconfronteerd, waaronder de toegang tot betaalbare huisvesting, besprak de Europese Raad de verschillende dimensies van deze urgente kwestie.
54. De Europese Raad roept de Commissie ertoe op snel een ambitieus en alomvattend plan voor betaalbare huisvesting te presenteren, dat erop gericht moet zijn de inspanningen van de lidstaten te ondersteunen en aan te vullen, onder meer in het kader van de vereenvoudigingsagenda, met gepaste eerbiediging van het subsidiariteitsbeginsel en de nationale bevoegdheden.

VI. MIGRATIE

55. De Europese Raad maakte de balans op van de vooruitgang met de uitvoering van zijn vorige conclusies over migratie, onder meer in het licht van de recente brief van de voorzitter van de Commissie. De Europese Raad roept ertoe op de werkzaamheden op alle in juni 2025 vastgestelde werkterreinen op te voeren en verzoekt de beide wetgevers de werkzaamheden met betrekking tot de desbetreffende wetgevingsvoorstellen met prioriteit te doen vorderen.

VII. REPUBLIEK MOLDAVIË

56. De Europese Raad prijst de vastberaden inzet en de doeltreffende maatregelen van de autoriteiten van de Republiek Moldavië om de integriteit van het recente verkiezingsproces te waarborgen en vrije en eerlijke verkiezingen te garanderen, ondanks de aanhoudende hybride activiteiten die door Rusland worden uitgevoerd om de democratische instellingen van het land te ondermijnen. De Europese Unie zal nauw blijven samenwerken met de Republiek Moldavië om de weerbaarheid en stabiliteit van het land te vergroten en beoogt lering te trekken uit de ervaring van het land.

57. De Europese Raad bevestigt dat de EU de Republiek Moldavië en haar toetredingstraject standvastig blijft steunen en is ingenomen met de aanzienlijke vooruitgang die tot dusver is geboekt. De Europese Raad moedigt de Republiek Moldavië, de Raad en de Commissie aan de werkzaamheden omtrent het toetredingsproces te doen vorderen, in overeenstemming met de op verdiensten gebaseerde aanpak. De cluster fundamentele kwesties zal als eerste worden geopend en als laatste worden gesloten, en clusters zullen worden geopend wanneer aan de voorwaarden is voldaan, in overeenstemming met de uitbreidingsmethode. De Europese Raad neemt terdege nota van de beoordeling door de Commissie dat de clusters fundamentele kwesties, interne markt en externe betrekkingen klaar zijn om te worden geopend.
-